

DŮVODOVÁ - SOUHRNNÁ ZPRÁVA

1. Úvod

Tato zpráva je předkládaná v souladu s požadavky § 3, odst. 2, písm. r zákona č. 18/1997 Sb. o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů. Shrnuje výsledky činnosti Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB) v oblasti dozoru nad jadernou bezpečností a radiační ochranou za rok 1997.

Zpráva sestává z důvodové-souhrné zprávy pojednávající o významných aktivitách SÚJB v roce 1997 a z technické části, která detailně rozebírá všechny oblasti činnosti SÚJB v hodnoceném období a jež bude tvořit základ zprávy o výsledcích činnosti SÚJB v roce 1997 pro veřejnost.

Hlavní pozornost SÚJB v roce 1997 byla soustředěna na vyhodnocování bezpečnosti jaderných zařízení a úroveň zajištění radiační ochrany v ČR, a to na základě analýz dokumentace a informací týkajících se provozu jaderných zařízení a pracovišť se zdroji ionizujícího záření, výsledků vlastní inspekční činnosti a kontroly plnění podmínek a požadavků stanovených dozorem. Náležitá pozornost byla rovněž věnována kontrole zabezpečení fyzické ochrany jaderných zařízení a jaderných materiálů. V rámci své působnosti v kontrolních režimech posilujících Smlouvu o nešíření jaderných zbraní (NPT) prováděl SÚJB pravidelné kontroly jaderných materiálů a plnil další závazky vyplývající pro ČR z Dohody mezi ČR a Mezinárodní agenturou pro atomovou energii (MAAE) o uplatňování záruk na základě NPT a Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů.

Mezi nejvýznamnější jaderná zařízení, která byla v roce 1997 na území České republiky provozována a na která se vztahoval výkon státního dozoru vykonávaného SÚJB, patřily čtyři výrobní bloky elektrické energie s lehkovodními reaktory typu VVER 440/213 jaderné elektrárny Dukovany, dva výzkumné reaktory (LVR 15 s max. výkonem 10 MW a LR-0 s nulovým výkonem) v Ústavu jaderného výzkumu Řež, a.s., a jeden školní reaktor VR - 1P na ČVUT v Praze.

Kromě těchto významných jaderných zařízení byly dále z hlediska jaderné bezpečnosti a radiační ochrany v roce 1997 dozorovány úložiště radioaktivních odpadů v areálu jaderné elektrárny Dukovany a v dole „Richard“ u Litoměřic, mezisklad vyhořelého jaderného paliva v jaderné elektrárně Dukovany a sklad vysoce aktivních odpadů v ÚJV Řež, a.s.

Dozoru SÚJB podléhá rovněž výstavba jaderné elektrárny Temelín, ve které budou pracovat dva lehkovodní reaktory typu VVER s výkonem 1000 MW. Inspekční aktivity SÚJB byly v roce 1997 na tomto zařízení zaměřeny na kvalitu montážních a stavebních prací, přípravu uvádění zařízení do provozu, na posuzování bezpečnostní dokumentace, na přípravu personálu a celkovou připravenost jaderné elektrárny k blížícímu se provozu.

Dozoru SÚJB podléhá z hlediska radiační ochrany také téměř 7000 pracovišť se zdroji ionizujícího záření, na nichž pracovalo více než 25 tisíc osob. Kromě již zmíněných jaderných zařízení patřila mezi důležitá pracoviště z hlediska radiační ochrany zejména pracoviště uranového průmyslu (důlní těžba uranové rudy v Dolní Rožince, likvidace těžby v lokalitě Příbram a Stráž pod Ralskem), pracoviště s velkými průmyslovými ozařovači, (pracoviště pro

ozařování potravin, zejména koření, patřící společnosti Artim Praha s.r.o. a pracoviště pro radiační sterilizaci zdravotnického materiálu, patřící společnosti Biostér Veverská Bitýška a.s.) a pracoviště s velkými množstvími radioaktivních látek (pracoviště v ÚJV Řež u Prahy a.s., pracoviště společnosti Sorad Praha s.r.o., pracoviště společnosti Cesio Praha s.r.o. a pracoviště společnosti Isotrend Praha s.r.o.).

V roce 1997 SÚJB pokračoval v budování celostátního systému evidence zdrojů ionizujícího záření (Centrální registr zdrojů ionizujícího záření). Byla dokončena registrace všech zdrojů, k jejichž používání je třeba povolení (tzv. jednoduché, významné a velmi významné zdroje ionizujícího záření). Ke koncem roku 1997 bylo takto registrováno celkem 8740 generátorů záření (kam patří zejména rentgeny), 5378 zařízení s uzavřenými radionuklidovými zářiči (z toho 726 významných zdrojů a 2 velmi významné zdroje) a 394 pracovišť s otevřenými radionuklidovými zářiči (z toho 77 s významnými zdroji a 4 s velmi významnými zdroji). Byla zahájena registrace zdrojů, které lze používat pouze na ohlášení (tzv. drobných zdrojů ionizujícího záření, převážně se jedná o ionizační hlásiče požáru), jejichž počet je odhadován na více než 150 tisíc.

2. Výsledky činnosti SÚJB při výkonu státního dozoru nad jadernou bezpečností v roce 1997

Jaderná elektrárna Dukovany

V roce 1997 nedošlo na jaderné elektrárně Dukovany k žádné události, která by vedla k nepřístupným únikům radioaktivních látek do životního prostředí.

K rychlému odstavení bloků havarijní ochranou reaktoru HO-1 v roce 1997 došlo ve třech případech (v roce 1996 šest případů). Ve dvou případech došlo k působení ochrany HO-2 (jeden případ v roce 1996). Celkem v 6 případech (5 případů v roce 1996) došlo k působení ochrany HO-3. Část těchto zásahů havarijní ochrany byla způsobena lidským faktorem.

Ze zaznamenaných událostí na zařízení jaderné elektrárny Dukovany mělo 60 vztah k jaderné bezpečnosti a tyto byly zařazeny do hodnocení podle mezinárodní stupnice INES (včetně výše uvedených situací spojených s působením havarijních ochran). Z toho dvě události byly hodnoceny stupněm 1 podle osmihodnotové stupnice INES MAAE, oproti 4 případům v roce 1996. Tato kategorie událostí představuje funkční nebo provozní odchylky, které nepředstavují riziko, ale signalizují nedostatky v bezpečnostních opatřeních. Zbývajících 58 událostí (72 v roce 1996) bylo hodnoceno stupněm 0. Tato kategorie představuje události bez bezpečnostního významu. Při 16 poruchách stav zařízení vyžadoval neplánované snížení výkonu. Ostatní události neměly vztah k jaderné bezpečnosti.

Bylo ukončeno hodnocení bezpečnosti 3. a 4. bloku po prvních deseti letech provozu a SÚJB vydal souhlasu s pokračováním provozu těchto bloků.

V rámci výkonu dozoru na jaderné elektrárně Dukovany SÚJB v roce 1997 zpracoval 116 protokolů a vydal 213 rozhodnutí.

V oblasti hodnocení jaderné bezpečnosti byl v roce 1997 vedle systému přímého posuzování naplňování požadavků jaderné bezpečnosti (porovnáváním skutečnosti

s požadavky legislativy, programů zajištění jakosti a provozní dokumentace) a systému hodnocení pomocí souboru bezpečnostních ukazatelů (příloha č. 2 Technické části zprávy), zaveden třetí typ hodnocení jaderné bezpečnosti. Tento třetí systém vychází ze systému SALP (Systematic Assessment of Licensee Performance), který používá dozor v USA s tím, že SÚJB ho do určité míry upravil na podmínky české jaderné energetiky. SALP se vyznačuje tím, že využívá členění výsledků periodického souhrnného hodnocení do kvalitativních kategorií (Technická část zprávy, kap.2.1.5, 2.2.2).

Jaderná elektrárna Temelín

V roce 1997 pokračovaly na jaderné elektrárně Temelín montážní a stavební práce a na 1. bloku a ve vnějších objektech probíhaly v omezené míře i spouštěcí práce. Od těchto činností byla odvozena náplň kontrol SÚJB, která byla zejména zaměřena na dodržování programů zajišťování jakosti a technických podmínek montáže a na přípravu a realizaci programů neaktivního spouštění. Celkově, na základě inspekční činnosti, hodnotí SÚJB kvalitu zařízení i prováděných montážních a stavebních prací jako vyhovující z hlediska platných požadavků.

V porovnání s předchozím obdobím SÚJB konstatuje, že dochází k určitému zlepšování v oblasti dodržování požadavků na kvalitu montáže, stále ovšem nejsou důsledně plněny schválené programy zajištění jakosti a technické podmínky montáže, a i přes soustavný tlak SÚJB se situace v této oblasti zlepšuje jen velmi pomalu. Za nedodržení příslušného programu zabezpečení jakosti byla společnosti ČEZ, a.s. v roce 1997 uložena pokuta ve výši 200 tis.Kč.

V roce 1997 byly aktivity SÚJB, spojené se schvalovacím procesem JE Temelín, zaměřeny především na hodnocení Dodatku předběžné bezpečnostní zprávy (dPBZ) a to jak v částech zpracovaných českými organizacemi, tak firmou Westinghouse. SÚJB předal připomínky k této dokumentaci odpovědné organizaci ČEZ, a.s. a následně je s touto organizací projednal. Identifikace připomínek k dPBZ má ČEZ, a.s. umožnit zpracovat kvalitní předprovozní bezpečnostní zpráva (PpBZ) tak, aby v době jejího posuzování nedošlo k časovým prodlevám způsobeným nezbytností případné korekce a doplnění (na základě zjištění SÚJB), které by mohly v konečném důsledku vést k oddálení termínu zahájení fyzikálního spouštění.

Dalším důležitým souborem dokumentace, který byl hodnocen, byly programy předkomplexního a komplexního vyzkoušení.

V návaznosti na rozhodnutí SÚJB č. 293/96 z roku 1996 byl dne 21. května 1997 zavedením prvních palivových souborů zahájen zkušební provoz skladu čerstvého jaderného paliva (SČP). Ke konci roku 1997 bylo ve skladu skladováno celkem 134 palivových souborů čerstvého jaderného paliva pro jadernou elektrárnu Temelín

V rámci dozorné činnosti, SÚJB na jaderné elektrárně Temelín v roce 1997 zpracoval 31 protokolů a vydal 141 rozhodnutí.

Ostatní jaderná zařízení

Reaktory LVR-15 a LR-0 v ÚJV Řež, a.s., a školní reaktor VR-1P na FJFI ČVUT pracovaly v průběhu roku 1997 bezpečně a při jejich provozu nedošlo k události, která by vedla k nepřijatelným únikům radioaktivních látek. Při provozu reaktoru LVR 15 však došlo ke dvěma událostem hodnoceným dle mezinárodní stupnice INES stupněm 1 a v návaznosti na prošetřování jedné z těchto událostí bylo zjištěno hrubé porušení Limit a podmínek pro provoz reaktoru LVR 15 s následným otevřením správního řízení na udělení pokuty (Technická zpráva kap. 2.3.1)

V lednu 1997, po více než ročním zkušebním provozu, byl ukončen schvalovací proces Meziskladu vyhořelého jaderného paliva v areálu JE Dukovany (MSVP Dukovany) a SÚJB vydal na základě jeho vyhodnocení a výsledků vlastní inspekční činnosti souhlas s jeho trvalým provozem. V průběhu roku 1997 bylo do MSVP Dukovany umístěno dalších 12 kontejnerů CASTOR - 440/84 naplněných vyhořelým jaderným palivem. V říjnu 1997 byly ukončeny přepravy VJP z meziskladu v Jaslovských Bohunicích a tím bylo veškeré VJP z jaderné elektrárny Dukovany dovezené zpět do České republiky ke skladování v MSVP Dukovany. Ke dni 31. prosince 1997 bylo v MSVP skladováno 23 kontejnerů CASTOR - 440/84 s celkem 1932 kazetami VJP.

V roce 1997 byl provoz úložiště vysoce aktivních odpadů v ÚJV Řež a úložiště radioaktivních odpadů v areálu jaderné elektrárny Dukovany a v dole Richard z hlediska jaderné bezpečnosti a radiační ochrany bezpečný.

S platností Atomového zákona došlo k rozšíření počtu zařízení definovaných jako jaderná zařízení. Přibyla zařízení určená k výrobě, zpracování, skladování a ukládání jaderných materiálů. Konkrétně se jednalo o sklady uranového koncentráту v s.p. DIAMO – o.z. TÚU a GEAM. V souvislosti s těmito jadernými zařízeními proběhla v roce 1997 řada jednání mezi SÚJB a provozovateli, kde došlo k upřesnění procesu přizpůsobování se novým právním poměrům. Tento proces je dle Atomového zákona ohraničen pětiletou lhůtou

Fyzická ochrana jaderných zařízení a jaderných materiálů

Na základě provedených inspekcí SÚJB (viz Technická část zprávy, kap. 2.6) lze konstatovat, že fyzická ochrana jaderných zařízení a jaderných materiálů byla zajištěna v souladu s mezinárodními závazky České republiky vyplývajícími z Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů.

Státní systém evidence a kontroly jaderných materiálů

V roce 1997 provedl SÚJB 70 inspekcí jaderných materiálů, z toho 47 ve spolupráci s inspektory Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE). Bylo konstatováno, že ČR plní všechny své závazky vyplývající pro ni ze Smlouvy o nešíření jaderných zbraní a na ni navazující Dohody mezi ČR a MAAE o uplatňování záruk.

3. Výsledky činnosti SÚJB při výkonu státního dozoru nad radiační ochranou v roce 1997

Výkon státního dozoru nad radiační ochranou byl zaměřen zejména na povolování a kontrolu činností se zdroji ionizujícího záření, přičemž inspekční činnost byla soustředěna zejména na pracoviště s významnými a velmi významnými zdroji ionizujícího záření. Součástí správní agendy bylo rovněž posuzování ozáření z přírodních zdrojů záření, především radonu.

V roce 1997 bylo SÚJB v oblasti radiační ochrany vydáno celkem 1533 rozhodnutí o typovém schválení zdrojů ionizujícího záření, o povolení provozu pracovišť se zdroji ionizujícího záření a o povolení nakládat s těmito zdroji. Bylo uskutečněno více než 1637 inspekcí na pracovištích se zdroji ionizujícího záření a 371 inspekcí v oblasti přírodních zdrojů ionizujícího záření. K závažnému zjištění došlo ve Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně, kde byl provozován lineární urychlovač bez náležitého povolení. Organizaci byly uloženy k realizaci nápravná opatření a udělena pokuta 250 tisíc Kč.

V roce 1997 SÚJB přešetřil celkem 17 případů mimořádných událostí se zdroji ionizujícího záření. V žádném z případů nedošlo ke vzniku škod na zdraví osob nebo na životním prostředí. Většina, celkem 9 z evidovaných 17 případů mimořádných událostí souvisela s kontaminací ocelí, či výrobků z nich. Problém kontaminace kovů je dlouhodobý a jeho řešení je závislé jednak na úrovni měření u odběratelů šrotů a v hutních závodech, jednak, a to zejména, na tlaku na držitele povolení k nakládání se zdroji k dodržování zákona.

V průběhu povodní v červenci 1997 bylo v severomoravském regionu zaplaveno 8 pracovišť se zdroji záření, převážně pracovišť s uzavřenými radionuklidovými zříci. Kontrolou zdrojů provedenou k tomu pověřenými osobami a RC Ostrava bylo zjištěno, že na těchto pracovištích nedošlo ke ztrátě nebo poškození zříčů.

V roce 1997 SÚJB dále přešetřil 13 případů, kdy dozimetrické služby upozornily na ozáření osobních dozimetrů vyššími dávkami než 20 mSv (rozmezí 20 – 120 mSv). Ve čtyřech z těchto případů byly, po přešetření, naměřené dávky vyhodnoceny jako dávky neosobní. Ozáření dozimetrů bylo způsobeno nesprávným zacházením s nimi (odložení pracovního pláště s dozimetrem v blízkosti zdroje IZ, případně nesprávné umístění dozimetru na plášti při práci se zdrojem IZ). V 9 případech byly dávky hodnoceny jako osobní nebo jako potenciálně osobní. V případě osobních dávek se jedná zejména o ozáření kardiologů a radiologů při invazivních výkonech, jejichž počet narůstá. Tento trend byl zaznamenán již v minulém roce a bylo konstatováno, že přestože tyto výkony jsou odůvodněné, není radiační ochrana vždy optimalizována a je nutné této oblasti věnovat zvýšenou pozornost. Inspektoři SÚJB se zúčastňovali v roce 1997 jako lektori školicích kursů pro pracovníky ve zdravotnictví, kde věnovali této problematice zvýšenou pozornost.

V uranovém průmyslu byly činnosti SÚJB zaměřeny jednak na kontrolu ozáření pracovníků při těžbě a úpravě uranové rudy a při pracích spojených s likvidací podzemní hornické těžby, jednak na hodnocení projektů sanace chemické těžby a uvolňování materiálů z likvidace podzemní hornické těžby a povrchových pracovišť v oblastech Správy uranových ložisek, a to z pohledu radiační ochrany.

SÚJB pokračoval v plnění úkolů tzv. Radonového programu uložených usnesením vlády ČR č. 709/1993, zejména v organizaci systematického vyhledávání objektů se zvýšeným výskytem radonu.

V roce 1997 dále pokračovaly na SÚJB práce na tzv. Centrálním registru ozáření pracovníků (CROP), který má v souladu s novou legislativou zahrnovat údaje o osobních dávkách všech pracovníků se zdroji ionizujícího záření kategorie A a B.

Pokračovalo také vydávání certifikátů obsahu radioaktivních látek v zemědělských produktech (potravinách a krmivech) vyvážených do zemí EU. Ačkoliv vydávání těchto certifikátů není dosud v ČR plně právně upraveno, jde o činnost nutnou k naplnění požadavků direktiv zemí EU, které byly EU přijaty po černobylské havárii a jsou dosud uplatňovány.

4. Činnost SÚJB v oblasti radiačního monitorování a havarijní připravenosti

V roce 1997 nedošlo k žádnému mimořádnému úniku radionuklidů do životního prostředí, rovněž nebylo na žádném z měřících míst zaznamenáno překročení stanovených vyšetřovacích úrovní. Variace v měřených hodnotách dávkového příkonu zevního ozáření jsou způsobovány fluktuacemi přírodního pozadí.

Ve složkách životního prostředí i v lidech je stále ještě měřitelné ^{137}Cs , které se do životního prostředí dostalo po černobylské havárii. Stejně jako v delším časovém odstupu od zkoušek jaderných zbraní v atmosféře jsou jeho měrné aktivity již velmi nízké a téměř se nemění (z hlediska vlivu na zdraví jsou zanedbatelné). Odlišení ^{137}Cs pocházejícího z černobylské havárie od ^{137}Cs ze zkoušek jaderných zbraní, které bylo možné provést pomocí známého poměru aktivit ^{137}Cs a ^{134}Cs , uniklého z černobylského havarovaného reaktoru, je pro velmi nízké aktivity ^{134}Cs již značně obtížné.

Výpusti z jaderné elektrárny Dukovany jsou i nadále velmi nízké a pro radionuklidy s výjimkou tritia se pohybují ve zlomcích procent až procentech odvozených ročních limitů. Obsah tritia ve výpustech dosahuje desítky procent odvozených ročních limitů, a je dán technologií jaderné elektrárny.

Činnost SÚJB v roce 1997 v oblasti havarijní připravenosti pro případ vzniku radiační nehody nebo havárie se zaměřila na dovybavování pracoviště krizového koordinačního centra SÚJB (dále jen KKC) o hardwarové a softwarové prostředky potřebné k hodnocení stavu technologie Jaderné elektrárny Dukovany a pro hodnocení stavu radiační situace na území České republiky v případě vnitřní události nebo událostí vzniklých mimo území státu. V roce 1997 byla funkce KKC ověřována zapojením do mezinárodního havarijního cvičení HEXAGRANT-97. Havarijní cvičení prokázalo schopnost koordinace spojení a přenosu informací a dat mezi KKC a orgány a organizacemi zapojenými do systému havarijní připravenosti jak na národní, tak i mezinárodní úrovni. V rámci činnosti KKC byla v roce 1997 zajišťována i funkce Styčného místa jako závazek ČR vyplývající z mezinárodní Úmluvy o včasném oznamování a Úmluvy o pomoci v případě jaderné nebo radiační nehody.

V oblasti havarijní připravenosti se činnost SÚJB dále zaměřila na přípravu aktualizace vnitřního havarijního plánu jaderné elektrárny Dukovany a na přípravu havarijních plánů jaderné elektrárny Temelín ve vazbě na novou legislativu. Svým rozhodnutím č. 311/97 stanovil definitivní velikost zóny havarijního plánování v okolí jaderné elektrárny Temelín.

Účast ČR v mezinárodních cvičeních v roce 1997 potvrdila, že radiační monitorovací síť na našem území jako celek je na srovnatelné evropské úrovni co do vybavení i co do hustoty měřících míst. V Evropě však existují i státy s daleko hustšími sítěmi (např. Německo, Rakousko, Španělsko). Tento fakt je však spíše důsledek historického vývoje a řady politických rozhodnutí po havárii černobylské JE, než odraz reálné potřeby a tedy zdůvodněnosti. Řada velmi vyspělých států (severské země, Francie, Švýcarsko) provozuje automatické systémy s přibližně stejnou teritoriální hustotou měření jako ČR. Co se týče

kapacit pro laboratorní stanovení je ČR na srovnatelné úrovni se zeměmi EU. I když úroveň vybavení všech složek v současnosti umožňuje dostát požadavkům na monitorování a předávání dat o radiační situaci, které jsou vyžadovány legislativou EU, je třeba ji trvale udržovat na potřebné technické úrovni včetně postupné modernizace a obnovy vybavení jednotlivých složek radiační monitorovací sítě.

V oblasti havarijní připravenosti ČR se značná pozornost SÚJB dále soustředila na problematiku vnitřního havarijního plánu JE Dukovany v návaznosti na nově platnou legislativu. Mimořádná pozornost byla věnována problematice stanovení zóny havarijního plánování JE Temelín.

5. Příprava personálu

V roce 1997 SÚJB dozoroval přípravu personálu jaderných zařízení a pracovišť se zdroji ionizujícího záření, řídil státní zkušební komisi a odborné zkušební komise a prověřoval zvláštní odbornou způsobilost vybraných pracovníků.

Na základě úspěšně vykonaných zkoušek před státní zkušební komisí udělil celkem 48 nových oprávnění vybraným pracovníkům k činnostem na jaderných zařízeních a 26 oprávnění bylo prodlouženo. Dále vydal celkem 286 oprávnění zvláštní odborné způsobilosti k činnostem zvláště důležitým z hlediska radiační ochrany.

6. Ostatní činnosti SÚJB v roce 1997

Nedílnou součástí aktivit SÚJB v roce 1997 byla účast na zahraniční spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti a radiační ochrany. Zde obdobně jako v předchozích letech koordinoval Úřad zapojení České republiky do všech forem mezinárodní technické pomoci, zejména v rámci programů technické pomoci MAAE, EU (PHARE) a US DOE.

Významnou událostí v roce 1997 bylo udělení místopředsednictví ČR v Radě guvernérů MAAE. ČR byla do tohoto vrcholného orgánu MAAE zvolena na dvouleté období v roce 1996. Do funkce guvernéra ČR při Radě guvernérů byl pro toto období jmenován ministrem zahraničních věcí ČR předseda SÚJB. Účast ČR v Radě guvernérů, která je vrcholným orgánem MAAE v období mezi generálními konferencemi, posiluje postavení ČR v této organizaci a prohlubuje vzájemnou spolupráci s MAAE.

Pod gescí SÚJB byla v průběhu 1. pololetí 1997 v obou komorách Parlamentu České republiky projednána a schválena nová Dohoda mezi ČR a MAAE o uplatňování záruk na základě Smlouvy o nešíření jaderných zbraní.

V rámci všeobecného úsilí o posílení mezinárodního systému záruk se pracovníci SÚJB aktivně podíleli na všech zasedáních přípravného výboru vytvořeného Radou guvernérů MAAE pro přípravu dodatkového Protokolu k zárukovým dohodám, s cílem rozšíření posílení a zvýšení efektivnosti stávajícího mezinárodního zárukového systému, jehož výsledkem bylo přijetí modelového textu tohoto Protokolu. Návrh Protokolu byl již předložen České republice k podpisu a SÚJB ve spolupráci s MZV v současné době připravuje jeho projednání a schválení ve vládě ČR a v Parlamentu ČR.

V rámci procesu přípravy ČR na vstup do EU se SÚJB podílel jednak na aktivitách koordinovaných MZV a MS a jednak se zapojil do strukturovaného dialogu s příslušnými

generálními řediteli EK (DG XI a DG XVII). SÚJB byly zpracovány podklady pro přípravu Národního programu pro přijetí „acquis“ a byl zpracován návrh pozičního dokumentu k jednání o dohodě a přístupu ČR k EU za oblast jaderné bezpečnosti a radiační ochrany.

V roce 1997 se SÚJB zapojil rovněž do aktivit týkajících se vstupu do NATO. Úřad má své zástupce v Pracovním výboru, který koordinuje přípravu vstupu a jeho pracovních skupinách – legislativní, pro bezpečnostní investice a krizové plánování.

Společně s Ministerstvem průmyslu a obchodu SÚJB zajišťoval aktivity ČR v oblasti jaderné energetiky a radiační ochrany, které vyplynuly z členství ČR v Nuclear Energy Agency OECD .

K nejdůležitějším aktivitám v českém jaderném programu patřila v roce 1997, vedle samotného provozu již existujících jaderných zařízení a výstavby jaderné elektrárny Temelín, příprava nové legislativy v jaderné oblasti. SÚJB byl jedním ze zpracovatelů a zároveň spolupředkladatelů tzv. atomového zákona, který byl schválen Parlamentem ČR dne 24. ledna 1997. SÚJB v roce 1997 vydal ve Sbírce zákonů 10 prováděcích předpisů k atomovému zákonu.

Z á v ě r

V roce 1997 nedošlo v ČR na jaderných zařízeních ani na pracovištích se zdroji ionizujícího záření k vážným poruchám, jež by měly za následek únik radioaktivních látek do životního prostředí, ani k nadlimitnímu radiačnímu ohrožení pracovníků a okolního obyvatelstva. Nedošlo ani ke zvýšení sledované kontaminace složek životního prostředí a potravního řetězce umělými radionuklidy oproti předchozímu období.

V hodnoceném období nebyly na žádném ze zařízení nebo pracovišť, která spadají pod kontrolu SÚJB, zjištěny zásadní nedostatky, kvůli nimž by bylo nutno pozastavit platnost, případně zrušit povolení vydané SÚJB.

Rozhodující požadavky jaderné bezpečnosti a radiační ochrany v jaderné elektrárně Dukovany a v ostatních jaderných zařízeních a pracovištích se zdroji ionizujícího záření v České republice byly splněny.

V roce 1997 pokračovaly na jaderné elektrárně Temelín montážní a stavební práce a v omezené míře i spouštěcí práce na 1. bloku. Kvalitu prací, jakož i přípravu dokumentace k jednotlivým etapám uvádění do provozu, hodnotí SÚJB, z hlediska požadavků na jadernou bezpečnost a radiační ochranu, jako vyhovující.

Problémy v oblasti distribuce a evidence zdrojů ionizujícího záření, které vznikly v minulých letech, se v roce 1997 dařilo tlumit zvýšenou metodickou i dozornou činností ze strany SÚJB.

Výsledky inspekční činnosti v oblasti evidence a kontroly jaderných materiálů a fyzické ochrany jaderných zařízení a jaderných materiálů dokládají, že ČR v roce 1997 plnila všechny své závazky, které pro ni vyplývají ze Smlouvy o nešíření jaderných zbraní a na ni navazující Dohody mezi ČR a MAAE o uplatňování záruk a z Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů.

Postavení a hodnověrnost ČR v mezinárodních organizacích, zejména v MAAE a NEA/OECD byly posíleny.

Činnost SÚJB v uplynulém roce lze hodnotit s ohledem na výše uvedené skutečnosti kladně.